

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת שבת

פרשת בא דפים קב~קה

דרך ישרה תמצית הדף

לדף קב

- א. הבונה כל שהוא חייב וכן מסתת מכה בפטיש וקודח. ואמרין כל שהוא למאי חזי 1. להו"א למחטיין, ודחי דמחליד. 2. פטופטי כירה קטנה, ודחי דזהו דרך עניים. 3. למסקנא לנקב קטן.
- ב. מתי איכא חיובא על בניה בלבנים 1. בשורה התחתונה, בעינין צדודי ועפרא. 2. באמצע צריך גם טיט. 3. בעליון סגי בהנחה.
- ג. רב מחייב משום בונה ולשמואל מכה בפטיש, המקרים והצריכותא 1. מסתת, הוי דרך בנין. 2. העושה נקב בלול תרנגולים, כיון שנעשה באויר. 3. עיל שופתא בקופינא, וקמ"ל דשמואל פליג. 4. קודח לרב הוי כבונה, ולשמואל שמשאיר את המסמר.
- ד. מדוע המכה בקורנס על הסדן בשעת מלאכה חייב 1. להו"א כיון שמאמן את ידו, וקשיא דא"כ הרואה מלאכה יתחייב. 2. למסקנא משום שכך עשו מרדדי הטסים במשכן.

לדף קג

- א. החורש המנכש המגרד והמקרסם שיעורם בכל שהוא, והשיעור בתולש 1. לאכילה כגרוגרת. 2. לבהמה כמלא פי גדי. 3. להיסק, כביצה קלה. 4. לייפות קרקע בכל שהוא, והשאר איירי להו"א באגם ולמסקנא בקרקע חבירו.
- ב. הכותב שתי אותיות חייב בין בימינו ובין בשמאלו, והחויב בשמאל 1. להו"א אטר. 2. למסקנא בשולט בשתי ידיו. 3. או משום רושם וכר"י.
- ג. החויב משום כותב 1. לת"ק בשם משמעון. שנאמר מאחת מהנה. 2. רבי יהודה בשם ר"ג מחייב גם על שתי אותיות שהם אותו הדבר כגון שש. 3. לר"י דידיה חייב דווקא באותיות שהם שתי שמות כגון אב. 4. לרבי יוסי החויב משום רושם כמו בקרשי המשכן. 5. ר"ש בעי מלאכה שמתקימת ולכן עד שיכתוב את כל המילה, ומאחת מהנה אתיא לחלק בין שגגת שבת לשגגת מלאכות.
- ד. אמאי חייב על אות מ' דשם משמעון 1. סתום שעשאו פתוח כשר, וקשיא דאסור לעשות סתומין פתוחין. 2. כמ"ד רמז לניסוך המים. 3. מקשינן דגרעיה, ודחי דשכחום וחזרו ויסדום.
- ה. כתיבה תמה 1. האותיות שעלולות להתחלף, א"ע, ב"ב, ג"צ, ד"ר, ה"ח, ו"י, ז"נ, ט"פ. 2. כפופין פשוטיין, מ"ס, סתומין פתוחין. 3. פרשה פתוחה סתומה. 4. כמו שירה. 5. שלא בדיו. 6. אזכרות בזהב.

לדף קד

- א. משמעות אותיות הא-ב וסדרם 1. אלף בינה גמול דלים. 2. הגומל חסדים רודף אחרי העני ונותן לו בצנעה, ועל העני להמציא לו את עצמו. 3. העושה כן ה' זן חן מטיב נותן ירושה קושר לו כתר לעוה"ב. 4. מאמר פתוח וסתום. 5. נאמן כפוף ופשוט. 6. סמוך עניים או עשה סימנים בתורה לקנותה. 7. פה פתוח וסתום. 8. צדיק כפוף ופשוט, ואתי לענוה יתירה. 9. ה' לא יכול להסתכל ברשע, ואם יחזור יקבל

כתר ויעלה דרך רגל הקוף. 10. שקר אינו עומד והאמת קיימת.

- ב. משמעות גימטריית האותיות 1. א"ב, אלף בינה כדלעיל. 2. א"ת ב"ש, אותי עזב, או אם אתה בוש. 3. אח"ס בט"ע, אני חס שבעטו בניאוף. 4. א"ל ב"ם, אוליכם לגן הדס.
- ג. חיובי כתיבה 1. חייב בכל דיו שרושם כגון סם וסיקרא. 2. היכן ששתי האותיות נקראים יחד, ואפילו כתב אות אחת בטבריא ואחת בציפורי כיון שיכול לקרובם בלא קציעה. 3. הכותב על בשרו חייב, והמשרט מחלוקת. 4. כתב ע"ג כתב, לר"י חייב ולרבנן פטור. 5. הכותב אות אחת להשלים ספר חייב לכו"ע. 6. הגיה ועשה שתי אותיות מאות אחת חייב. 7. נתכון לכתוב אות אחת ועלו ב' אותיות פטור כשצריכים זיוני. 8. כתב נוטריקון, לריב"ב חייב ולרבנן פטור. 9. כתב בהעלם אחד חייב, ובשתי העלמות פליגי האם יש ידיעה לחצי שיעור.
- ד. התיבות שנדרשות נוטריקון 1. א"ב המו"ן, אב בחור חביב מלך ותיק נאמן. 2. אנכ"י, אנא נפשי כתבית יהבית, או אמירה נעימה, ולמפרע יהיבה כתיבה. 3. יר"ט ראה ראתה נטתה. 4. כרמ"ל כר מלא. 5. קללה נמרצ"ת, נואף מואבי רוצח צורר תועבה. 6. נצטד"ק, נכונים צדיקים טהורים דכים קדושים.

הדכן עלך פרק הכונה ~ פרק י"ג האורג

צדף קה

- א. החיובים במלאכות הצמר 1. האורג לרבי אליעזר על האריג אחד ובתחילה שלשה, ופליגי אי איירי בקטיני כיון שלא נסתר או באלימי כיון דנראין, ולחכמים בתרוייהו שתיים. 2. העושה שתי בתי נורין, בנירים בקירוס בנפה ובכברה ובסל. 3. התופר שתי תפירות, והקורע ע"מ לתפור שתי תפירות כגון שהבגד הולך ומתקפל כמו כיס. 4. שיעור המלבן המנפץ הצובע והטווה, כמלא רוחב הסיט כפול. 5. האורג שני חוטיני שיעורו כמלא הסיט.
- ב. הקורע על מתו ובחמתו במשנה פטור ובברייתא חייב, ומפרשינן 1. מתו איירי שא"צ לקרוע עליו, ואינו חכם, ולא כשר, ולא היה ביציאת הנשמה. 2. בחמתו כר"ש שפוטרי במלאכה שאצל"ג, וחייב לר"י מכיון שמתקן דמתקן אצל יצרו, ומותר כשעושה להטיל אימה.
- ג. מיתה והספד 1. המוריד דמעות על אדם כשר, ה' סופרין ומניחין בבית גזויו. 2. המתעצל בהספידו של חכם ראוי לקברו בחייו וילפינן מהר געש דיהושע, וכן אינו מאריך ימים. 3. אחד מהאחים שמת ידאגו כל האחין, אחד מבני החבורה שמת תדאג כל החבורה, ונחלקו אי איירי שמת הקטן או הגדול.

צדף קו

- א. כל המקלקלין פטורין 1. לר"ש חייבים רק חובל בצריך לכלבו ומבעיר שצריך לאפרו, מזה שנצרכו פסוקים להתיר מילה ולאסור הבערת בת כהן. 2. לר"י כל מקלקל בחבורה פטור, ומילה והריגת בת כהן הוי מתקן ולכן חייב.
- ב. איכא סתירה בדין צידת חיה ועופות ביו"ט, ומפרשינן 1. בחיה, הא דאסור לצוד מהביברין אתיא כרבי יהודה שמצריך שיכניסו לבית, או דאיירי כרבנן ושרי בביבר גדול. 2. בעופות להו"א שרי לצוד מביבר מקורה דהוי ניצוד, ודחי דלכו"ע החיוב בציפור רק למגדל ולא לבית, אלא איירי בציפור דרור שאינה מקבלת מרות.
- ג. מהו ביבר קטן 1. היכן שמגיע בשחיה אחת. 2. צל הכתלים נופל זה על זה. 3. ליכא עוקצי.
- ד. דיני צידת צבי 1. סומא וישן חייב מכיון שדרכן להשמט. 2. חיגר זקן וחולה מעיפות פטור. 3. חולה מחמת אישתא חייב.
- ה. צידת חגבים 1. ר"מ מחייב, וחכמים פוטרים מכיון שאין במינו ניצוד. 3. בשעת הטל פטור ובשרב חייב, ולא לעזור בן מהבאי אף בשרב אם מקלחות פטור.
- ו. הדברים שפטור ומותר ומנין 1. צבי שנכנס לבית וישב אחד על הפתח ומלאהו ובא אחר וישב לצידו מותר להשאיר אף שהשני קם והלך, וידעינן דמותר מהנועל את ביתו, וה"ה שאם נכנסה צפור תחת כנפיו מותר לשמרה עד מוצ"ש. 2. מפיס מורסא להוציא את הליחה, מדשרי לטלטל מחט של יד ע"מ ליטול את הקוף. 3. צד נחש שלא יישך, מהא דכופין קערה על עקרב.

הלכות עונות האורח ~ פרק י"ז שמונה עשרה

ע"ד ק"ח

- א. דין צידה וחבלה 1. שמונה שרצים, הצדן והחובל בהן חייב. 2. שאר שרצים ורמשים, החובל בהם פטור והצדן לצורך חייב. 3. חיה ועוף שברשותו, הצדן פטור והחובל בהן חייב.
- ב. הדיעות בעורות 1. לרבי יוחנן בן נורי יש עור לשמונה שרצים. 2. לחכמים אין עור לשמונה שרצים, ואמרינן שנחלקו דווקא לגבי טומאה אבל שבת מודו דחייב. 3. לרבי יהודה אזלינן בתר עובי העור, ולכן פוטר בשבת באנקה כח וחומט.
- ג. החיוב בשבת על צידה ונטילת נשמה 1. ההורג שרצים חייב, ואתי כר"א שמחייב ההורג כינה כהורג גמל כיון שיש נטילת נשמה, ואף רבנן מחייבי כיון שהטעם שפוטרם בכינים זהו מכיון שאינם פרים ורבים, וביצי כינים אמרינן שהוא מין כינה. 2. בפרעוש פליגי האם יש במינו ניצוד, ובהריגה חייב לכו"ע. 3. לר"ש בעינן דווקא צידה לצורך, וכן החיוב בצד נחש לרפואה ומפיס מורסא לעשות לה פה אתו כר"ש. 4. השולה דג מהים ויבש כסלע בין סנפיריו חייב. 5. המדלדל עובר במעי בהמה, חייב משום עוקר דבר מגידולו, וכן התולש פטריות משפת הדלי.

ע"ד ק"ח

- א. העור בתפילין 1. כותבין ע"ג עור של עוף טהור, אף דיש בו פירצי דהיינו ניקבי. 2. לדג טהור ידעינן שיש עור, ובעי האם פסקא ממנו זוהמא. 3. בהמה וחיה טהורים, דבעינן שיהא מהמותר בפיך, ואפילו בעור נבילות וטרפות שלהם שרי.
- ב. מנין שהמילה באותו מקום 1. בגז"ש ערלים מקום שעושה פרי, ורב קאמר דזהו ערלתו תמה, וכן אמר שדם נדה אדם שנאמר אדומים כדם. 2. ערל זכר, במקום שניכר בין זכרות לנקבות.
- ג. מי מלח 1. הילמי מרובין לא עושין. 2. מועטין לת"ק שרי, ולרבי יוסי שרי רק אם נותן שמן עם המים או המלח. 3. עזין אסור לכו"ע, והיינו שני שליש מלח. 4. אין למלוח צנון, ובביצה פליגי, ובשעת אכילה שרי לטבל.
- ד. רפואת העין 1. יין בתוך העין אסור וע"ג העין שרי, וילפינן דאסור לעמץ ולפתוח ברחיצה ממי ים המלח. 2. רוק תפל אסור אפי" ע"ג העין. 3. שרי ליתן על העין קילורין שהוכנו מע"ש. 4. לעמץ ולפתוח אסור, כיון דניכר שעושה לרפואה.
- ה. סכנה ורפואה 1. טיפת צונן שחרית ורחיצת ידים ורגלים ערבית טובים מכל קילורין שבעולם. 2. קודם נטילת ידים שחרית, אסורין לגעת בעין חוטם, פה, אוזן, פצע, אמה, פי הטבעת, וגיגית. ויכול לגרום לעוררין, חרשות, ופוליפוס, ומקפדת עד שירחוץ ידיו ג' פעמים. 3. פוך מעביר היזק בת מלך, פוסק את הדמעה, ומרבה שיער בעפעפים. 4. אין רפואה בעלים כוסברתא ובשבת, אבל כשות טרוזא וגרגירא מרפא.

שאלות לחזרה ושינון

ה. מהי כתיבה תמה (6)
ע"ד ק"ח

- א. משמעותות אותיות הא-ב וסדרם (9)
ב. משמעותות גימטריית האותיות (4)
ג. חיובי כתיבה (9)
ד. התיבות שנדרשות נוטריקון (6) **הדרן!**
פרק שלשה עשר - האורח

ע"ד ק"ח

- א. החיובים במלאכות הצמר (5)
ב. הסתירה בקורע על מתו, והיישובים (2)
ג. מיתה והספד (3)

פרק שנים עשר - הבוצה

ע"ד ק"ב

- א. כל שהוא למאי חזי (3)
ב. החיוב על בניה בלבנים (3)
ג. המח' בחיוב מכה בפטיש, והצריכותא (4)
ד. מדוע המכה על הקורנס חייב (2)
ע"ד ק"ג

- א. השיעור בתלוש (4)
ב. החיוב בכותב בשמאלו (3)
ג. החיוב משום כותב (5)
ד. מדוע חייב בשם משמעון על האות מ' (3)

א דף קז

- א. דין צידה וחבלה (3)
- ב. הדיעות בעורות וחבלה (3)
- ג. החיוב על צידה ונטילת נשמה בשבת (5)

- א. הדין במקלקל ובחובל ומבעיר (2)
 - ב. הסתירה בדין צידה ביו"ט, והישובים (2)
 - ג. מהו ביבר קטן (3)
 - ד. דיני צידת צבי (3)
 - ה. צידת חגבים (3)
 - ו. הדברים שפטור ומותר, ומנלו (4) הדרן!
- פרק ארבעה עשר- שמונה שרצים

א דף קז

יצאן לאור בס"ד בסדרת "דרך ישרה" מסכתות:

ברכות עם מחודדין בפ"ך.

שבת מהדורה חדשה.

עירובין

סוכה

מגילה-פורים עם מדרש, תוספתא, ותמצית מחיר יין לרמ"א

גיטין

קידושין עם תורתך שעשועי, סימני הדף, ותוספתא

מנחות

חולין

בכורות עם הקדמות ומושגים

ערכין-תמורה

כריתות-מעילה

נדה

וכן הלאה, כסדר ה'דף היומיי

בבא קמא

בבא מציעא

בבא בתרא א-ב

סנהדרין א-ב עם "יש סדר לגמרא" ותמצית כל המסכתא.

מכות שבועות

עבודה זרה הוריות עם מחודדין בפ"ך

זבחים

ציתן להשיג בטלפון 03-6168653 מחיר כל חוברת על הש"ס: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.
עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.

שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.
קיצור חודים מנוקד ומסודר.
קיצור אלשין רות
קיצור אלשין אסתר
קיצור אלשין איכה
 בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.

באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
איזוהי דון ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~15~

המערכת

בקרוב יופיעו בס"ד מסכתות יבמות וכתובות!